

«ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ
НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ АГРАРНЫЙ
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ»
NJSC «KAZAKH NATIONAL AGRARIAN RESEARCH
UNIVERSITY»

БЕКІТІЛДІ/УТВЕРЖДЕНО/APPROVED

Директорлар кеңесінің шешімімен/

Решением Совета директоров/

By the decision of the Board of Directors

Қазақстан Республикасы / Казахстан / Protocol № 46

2025 ж./г.

**БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПРОГРАММА
EDUCATIONAL PROGRAMME**

**7M07309 КАДАСТР
7M07309 КАДАСТР
7M07309 CADASTRE**

МАГИСТРАТУРА

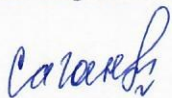
Ғылыми-педагогикалық бағыт / научно-педагогическое направление

MASTER'S DEGREE
in scientific and pedagogical direction

Алматы/Almaty, 2025

БББ әзірленді/ ОП разработана/ The EP is developed:

Кафедра
менгерушісі /
И.о.Зав.кафедрой/
Head of the
Department
Академиялық
персонал/
Академический
персонал/
Academic staff
Білім алушы/
Обучающийся/
Student

Сагандыкова Дарига Нурлыбаевна, магистр, аға оқытушы.
Сагандыкова Дарига Нурлыбаевна, магистр, старший преподаватель

Dariga Sagandykova, Master, Senior Lecturer.

E-mail dariga.sagandykova@kaznaru.edu.kz

Сагандыкова Дарига Нурлыбаевна, магистр, аға оқытушы.

Сагандыкова Дарига Нурлыбаевна, магистр, старший преподаватель

Dariga Sagandykova, Master, Senior Lecturer.

E-mail dariga.sagandykova@kaznaru.edu.kz

Усенова Аяулым, 7M07309 - Кадастр БББ 2 курс магистранты

Усенова Аяулым, магистрант 2 курса ОП 7M07309 - Кадастр

Usenova Ayaulym, 2 th year master of EP 7M07309 – Cadastre

E-mail: 517783@kaznaru.edu.kz

Сарапшылар/
Эксперты/
Exerts

Жупарбеков Алтай Базарбаевич «Азаматтарға арналған Үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕА қоғамының жерді мемлекеттік есепке алу және жер-кадастрлық жұмыстары жөніндегі филиалы іздестіру жұмыстары, жерге орналастыру және жерді қалпына келтіру басқармасының басшысы

Жупарбеков Алтай Базарбаевич руководитель Управления изыскательских работ, землеустройства и рекультивации земель филиал- НАО «Государственная корпорация «Правительство для граждан» по государственному учету земель и земельно- кадастровых работ

Altay Zhuparbekov Branch for State Land Registration and Land Cadastral Works of the "Government for Citizens" State Corporation NJSC, Head of the Department for Surveying, Land Management, and Land Reclamation

E-mail: altai_1973@mail.ru

Жұмыс берушілер/
Работодатели/
Employers

Рсымбетов Бекзат Амангельдиевич Алматы қаласы бойынша филиалының Жерге орналастыру, геодезиялық жұмыстар және жылжымайтын мүлікті техникалық зерттеу басқармасы – «Азаматтарға арналған үкімет» коммерциялық емес акционерлік қоғамы, Жерге орналастыру жөніндегі сарапшы, PhD

Рсымбетов Бекзат Амангельдиевич Управление землеустроительных, геодезических работ и технического обследования недвижимости филиала – НАО «Государственная корпорация правительства для граждан» по городу Алматы, Эксперт-землеустроитель, PhD

Bekzat Rymbetov Department for Land Management, Geodetic Works, and Technical Inspection of Real Estate of the Branch – Non-Profit Joint-Stock Company "Government for Citizens" in Almaty City, Land Management Expert, PhD

E-mail: rsymbetov_bekzat@mail.ru

Білім беру бағдарламасы талқыланды және бекітуге ұсынылды/

Образовательная программа рассмотрена и рекомендована к утверждению на заседаниях/

The educational program was considered and recommended for approval at meetings:

Университеттің Ғылыми Кеңесі/Ученого Совета Университета/Academic Council of University
Хаттама/Протокол/Protocol № 9 « 26 » 03 2025ж./г.

Ғылыми Кеңес Төрағасы (Басқарма Төрағасы - Ректор)/

Председатель Ученого Совета (Председатель Правления - Ректор)/

Chairman of the Academic Council

(The Chair of the Managing Board-Rector) А.Куришбаев/ A.Kurishbayev

Университеттің академиялық сапа кеңесі/ Совет академического качества университета/
Academic Quality Council of the University

Хаттама/Протокол/Protocol № 2 « 19 » 03 2025ж./г.

АСК төрағасы/ Председатель САК/Chairman of the AQC

Басқарма Төрағасы - Ректордың орынбасары

Заместитель Председателя Правления – Ректора

Deputy Chairman of the Board- Rector А.Абдыров/ A.Abdyrov

Орман шаруашылығы және жер ресурстары факультетінің академиялық комитеті /
Академический комитет факультета Лесное хозяйство и земельные ресурсы / Academic
Committee of the Faculty Forestry and Land Resources

Хаттама/Протокол/Protocol № 7 « 21 » 02 2025ж./г.

АК төрағасы/

Председатель АК /

Chairman of the AC А.Копабеева/А.Kopabayeva

Жер ресурстары және кадастр кафедрасы

Кафедра Земельные ресурсы и кадастр

Department of Land Resources and Cadastre

Хаттама/Протокол/Protocol № 6/А « 03 » 02 2025ж./г.

**1. Білім беру бағдарламасының сипаттамасы/
Паспорт образовательной программы/
Passport of the educational program**

Білім беру саласының коды және жіктелімі/ Код и классификация области образования/ Code and classification of the education field	7M07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары / 7M07 Инженерные, обрабатывающие и строительные отрасли / 7M07 Engineering, manufacturing and construction industries
Даярлау бағыттарының коды және жіктелімі/ Код и классификация направлений подготовки/ Code and classification of training areas	7M073 Сәулет және құрылыс / 7M073 Архитектура и строительство / 7M073 Architecture and construction
Білім беру бағдарламасының коды және атауы/ Код и наименование образовательной программы/ Code and name of educational program	B075 Кадастр және жерге орналастыру / B075 Кадастр и землеустройство / B075 Cadastre and land management
Білім беру бағдарламасының түрі/ Вид образовательной программы/ Type of educational program	7M07309 Кадастр / 7M07309 Кадастр / 7M07309 Cadastre
Білім беру бағдарламасының мақсаты/ Цель образовательной программы/ The purpose of the educational program	Жоғары оқу орындары мен ғылыми ұйымдар үшін ғылыми және ғылыми-педагогикалық кадрлардың кадастрлық қызметі саласындағы ғылыми-педагогикалық бағыт бойынша магистранттарды тереңдетілген ғылыми-педагогикалық және зерттеу даярлығына ие даярлау/ Подготовка магистрантов по научно-педагогическому направлению в сфере кадастровой деятельности научных и научно-педагогических кадров для ВУЗов и научных организаций, обладающих углубленной научно-педагогической и исследовательской подготовкой/ Training of undergraduates in the scientific and pedagogical direction in the field of cadastral activity of scientific and scientific-pedagogical personnel for universities and scientific organizations with in-depth scientific-pedagogical and research training
БХСЖ деңгейі бойынша/ Уровень по МСКО/ Level according to ISCED	7
ҰБШ бойынша деңгейі/ Уровень по НРК/ Level according to NQF	7
СБШ бойынша деңгейі/ Уровень по ОРК/ Level according to PQF-professional qualification framework	7
Кадрларды даярлау бағыты лицензиясы қосымшасының нөмірі/ Номер приложения к лицензии на	KZ89LAA00031870 05 тамыз 2021 жылы KZ89LAA00031870, 05 августа 2021 года

направление подготовки кадров/ The number of appendix to the licenses for the training direction	KZ89LAA00031870 August 05, 2021
ББ Аккредиттеу Аккредиттеу органының атауы Аккредитацияның қолданылу мерзімі/ Аккредитация ОП Наименование аккредитационного органа Срок действия аккредитации/ Accreditation of EP The name of the accreditation body The period of accreditation validity	БСҚТА №АВ 3147 сертификаты / Сертификат №АВ 3147 НААР / Certificate No. АВ 3147 IAAR 24.12.2020 г.-23.12.2025 г.
Берілетін дәрежесі/ Присуждаемая степень/ Degree awarded	«7M07309 - Кадастр» білім беру бағдарламасы бойынша техника ғылымдарының магистрі / магистр технических наук по образовательной программе «7M07309 Кадастр»/ Master of Engineering under the educational programme «7M07309 Cadastre»
Оқыту нәтижелері/ Результаты обучения/ Learning outcome	Кесте 2 /Таблица 2 / Table 2
Оқыту тілі/ Язык обучения/ Language of instruction	Орысша, қазақша, /Русский, казахский, / Russian, kazakh.
Кәсіби стандарттар/ Профессиональные стандарты/ Professional standards	Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері (профессор-оқытушылар құрамы) үшін 20.11.2023ж. №591 қосымша./ Педагог (профессорско-преподавательский состав) организаций высшего и (или) послевузовского образования от 20 ноября 2023 года №591./ Teacher (faculty) of higher and (or) postgraduate education organizations dated November 20, 2023 No. 591.
Кәсіби стандарттар/ Профессиональные стандарты/ Professional standards (career enbek)	Атамекен "Қазақстан Республикасы Ұлттық Кәсіпкерлер палатасы Басқарма төрағасының орынбасарының 24.12.2019 ж. №259 бұйрығына №7 қосымша «Геоақпараттық жүйелерді әзірлеу»./ «Разработка геоинформационных систем» Приложение № 7 к приказу исполняющего обязанности Председателя Правления Национальной палаты предпринимателей Республики Казахстан «Атамекен» от 24.12.2019 г. № 259/ "Development of geographic information systems" Appendix No. 7 to the order of the acting Chairman of the Board of the National Chamber of Entrepreneurs of the Republic of Kazakhstan "Atameken" dated December 24, 2019 No. 259
Біліктіліктер мен лауазымдар тізімі/ Перечень квалификаций и должностей/ List of qualifications and positions	1. Бас маманы 2. Жетекші маманы 3. Бас сарапшысы 4. Ғылыми-зерттеу институттарында ғылыми қызметкер; 5. Оқытушы ЖОО-да 1. Главный специалист 2. Ведущий специалист 3. Главный эксперт 4. Научный сотрудник в научно-исследовательских

	институтах; 5. Преподаватель в вузе 1. Chief Specialist 2. Leading specialist 3. Chief Expert 4. Researcher at research institutes; 1. 5. University teacher
Кәсіби қызметтерінің саласы/ Область профессиональной деятельности/ Field of professional activity	Ұйымдастыру-басқару, өндірістік-басқару, ғылыми-зерттеу, жобалау, оқу-әдістемелік Организационно-управленческая, производственно-управленческая, научно-исследовательская, проектная, учебно-методическая transactions involving land and real estate. Organizational and management, production and management, research, project, educational and methodological
Кәсіби қызметтерінің саласы мен объектісі/ Сфера и объект профессиональной деятельности/ Scope and object of professional activity	Ғылыми-өндірістік, ауыл шаруашылығы, табиғат қорғау, жобалау, әкімшілік мекемелер, салалық зертханалар, Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару департаменттері, облыстық, аудандық комитеттер. Научно-производственные, сельскохозяйственные, природоохранные, проектные, административные учреждения, отраслевые лаборатории, департаменты, областные, районные комитеты по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами. Research and production, agricultural, environmental protection, design, administrative institutions, industry laboratories, departments, regional and district committees for construction, housing and communal services and land management
Кәсіби қызметтердің функциялары/ Функции профессиональной деятельности/ Functions of professional activity	-оқу үдерісін сапалы ұйымдастыру және басқару; инновациялық технологияларды қолдану; -білім алушылардың өздігінен білім алуы мен кәсіби бағдарлануы үшін қолайлы жағдай жасау; - басқарудың ғылыми-әдістемелік және ұйымдастыру-технологиялық базасын құруға қатысу; -качественная организация и управление учебным процессом;/ –применение различных инновационных технологий, создание благоприятных условий для самообразования и профессиональной ориентации обучающихся; - участие в создании научно-методологической и организационно-технологической базы управления;/

	- high-quality organization and management of the educational process; - application of various innovative technologies, creation of favorable conditions for self-education and professional orientation of students; - participation in creation of scientific-methodological and organizational-technological base of management;
Кәсіби қызметтердің түрлері/ Виды профессиональной деятельности/ Types of professional activity	1. Педагогикалық қызмет: -жерге орналастыру пәндерін оқыту процесін қамтамасыз ету үшін оқу-әдістемелік материалдар мен білім беру бағдарламаларын әзірлеу; -магистранттардың оқу, арнайы, ғылыми әдебиеттермен, оқу құралдарымен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру және өз бетінше эксперименттер жүргізуге және алынған нәтижелерді қорытындылауға үйрету. 2. Ғылыми-зерттеу қызметі: - шолулар, есептер және ғылыми жарияланымдар жасау үшін деректер дайындау; - зерттеу тақырыбы бойынша ақпаратты жинау, өңдеу, талдау және жүйелеу, зерттеу міндеттерін шешудің әдістері мен құралдарын тандау; - ғылыми зерттеулерді, оның ішінде статистикалық зерттеулер мен пікіртерімдерді ұйымдастыру және жүргізу; - жерге орналастырудың және кадастрдың әртүрлі салаларындағы білім беру (педагогикалық), ғылыми-әдістемелік, ғылыми-зерттеу әзірлемелері, жобалау-іздістеу жұмыстары, ғылыми-ұйымдастыру қызметі 3. Өндірістік-басқару қызметі: - жер міндеттерін шешу үшін шығармашылық ұжымдарды ұйымдастыру және оларға басшылық ету; - кәсіпорындардың, ұйымдардың және олардың жекелеген бөлімшелерінің даму және жұмыс істеу стратегияларын әзірлеу; Аналитикалық қызмет: - ұйымдастырушылық даму көздерінің тиімділігін талдау және бағалау; - жобалық басқару процестерін талдау және модельдеу. 1. Педагогическая деятельность: -разработка учебно-методических материалов и образовательных программ для обеспечения процесса преподавания кадастровых дисциплин; -формирование у магистрантов навыков работы с учебной, специальной, научной литературой, пособиями и обучение самостоятельно проводить эксперименты и обобщать полученные результаты. 2. Научно-исследовательская деятельность: - подготовка данных для составления обзоров, отчетов и научных публикаций; - сбор, обработка, анализ и систематизация информации по теме исследования, выбор методов и средств решения задач исследования; - организация и проведение научных исследований, в том числе статистических обследований и опросов;

	- образовательную (педагогическую), научно-методическую, научно-исследовательские разработки, проектно-изыскательские работы, научно-организационную деятельность в различных областях землеустройства и кадастра 3. Производственно-управленческая деятельность: - организация творческих коллективов для решения земельных задач и руководство ими; - разработка стратегий развития и функционирования предприятий, организаций и их отдельных подразделений; 4. Аналитическая деятельность: - анализ и оценка эффективности источников организационного развития; - анализ и моделирование процессов проектного управления. 1. Pedagogical activity: - development of educational materials and educational programs to ensure the process of submission of cadastral disciplines; - formation of undergraduates skills to work with educational, special, scientific literature, manuals and training to conduct experiments independently and generalize the results obtained. 2. Research activities: - preparation of data for reviews, reports and scientific publications; - collection, processing, analysis and systematization of information on the research topic, selection of methods and means for solving research problems; - organization and conduct of scientific research, including statistical surveys and surveys; - educational (pedagogical), scientific and methodological, research and development, design and survey work, scientific and organizational activities in various areas of land management and cadastre 3. Production and management activities • - organization of creative teams for solving land problems and their management; * - development of strategies for the development and functioning of enterprises, organizations and their individual divisions; 4. Analytical activities: - analysis and evaluation of the effectiveness of organizational development sources; - analysis and modeling of project management processes.
Дағдысы болу/ Иметь навыки/ Be competent	- жерге орналастыру жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу мәселелерінде; - ғылыми зерттеулер әдіснамасы саласында; - жоғары оқу орындарындағы ғылыми және ғылыми-педагогикалық қызмет саласында; - заманауи білім беру технологиялары мәселелерінде; - Кәсіби саладағы ғылыми жобалар мен зерттеулерді орындауда; - білімді үнемі жаңартып отыруды, кәсіби дағдылар мен іскерліктерді кеңейтуді қамтамасыз ету тәсілдерінде. - в вопросах организации и ведения кадастровых работ;

	- в области методологии научных исследований; - в области научной и научно-педагогической деятельности в высших учебных заведениях; - в вопросах современных образовательных технологий; - в выполнении научных проектов и исследований в профессиональной области; - в способах обеспечения постоянного обновления знаний, расширения профессиональных навыков и умений. - in matters of organization and maintenance of cadastral RA-ot; - in the field of research methodology; - in the field of scientific and scientific-pedagogical activity in higher educational institutions; - in matters of modern educational technologies; - in the implementation of scientific projects and research in the professional field; - in ways to ensure constant updating of knowledge, expansion of professional skills and abilities.
--	---

2. Білім беру бағдарламасы үшін оқыту нәтижелері/ Результаты обучения по ОП/ Learning results of Educational Programs

Кодтар/ Коды/ Codes	Оқыту нәтижелері/ Результаты обучения/ Learning outcomes
ОН1/ PO1/ LO1	Ғылым философиясы мәселелерінде, кәсіби деңгейде шет тілін еркін меңгеруде, әлеуметтік өзара іс-қимыл және мәдениетаралық қарым-қатынас дағдыларында ой-өрісін көрсету білу/ Демонстрировать кругозор в вопросах философии науки, свободном владении иностранным языком на профессиональном уровне, навыках социального взаимодействия и межкультурного общения/ Demonstrate an outlook in the philosophy of science, fluency in a foreign language at a professional level, social interaction and intercultural skills
ОН2/ PO2/ LO2	Интернационалдық ортада ғылыми-техникалық және педагогикалық мәселелердің кең ауқымы бойынша ағылшын тілінде кәсіби әңгімелесуді көрсету білу/ Демонстрировать профессиональную беседу в интернациональной среде на английском языке по широкому кругу научно-технических и педагогических вопросов/ Demonstrate professional conversation in an international environment in english on a wide range of scientific, technical and pedagogical topics
ОН 3/ PO 3/ LO 3	Конфликті жағдайлардың алдын алу және шешу негізінде жоғары мектептің психологиясы мен педагогикасын, басқарушылық шешімдерді әзірлеу үшін іскерлік келіссөздер жүргізудің көшбасшылық дағдыларын, жер ресурстарын басқару жүйесіндегі проблемаларды шешу қабілеттерін кәсіби деңгейде пайдалана білу/ Применять на профессиональном уровне знания психологии и педагогики высшей школы на основе профилактики и разрешения конфликтных ситуаций, лидерские навыки ведения деловых переговоров для выработки управленческих решений, способности для решения проблем в системе управления земельными ресурсами/Apply at the professional level knowledge of higher education psychology and pedagogy based on conflict prevention and resolution, leadership skills in business negotiation to develop managerial solutions, problem solving abilities in the land management system
ОН 4/ PO 4/ LO 4	Сандық технологияларды қолдана отырып, геодезиялық өлшемдерді алу, топографиялық-геодезиялық жұмыстарды жүргізу және аумақтарды қашықтықтан зондтау әдістерін алу үшін өз білімдерін, түсініктері мен қабілеттерін кәсіби деңгейде қолдану. Жеке нүктелердің кеңістіктік позицияларын анықтау және жер-кадастрлық жұмыстарды ұйымдастыру мен өндіруде GPS өлшемдерін математикалық өңдеу үшін теориялық және практикалық білімді қолдану/ Применять на профессиональном уровне свои знания, понимание и способности для получения геодезических измерений с применением цифровых технологий, проведения топографо-геодезических работ и методов дистанционного зондирования территорий./ Применять теоретические и практические знания для математической обработки GPS-измерений с целью определения пространственных положений отдельных точек, создания геодезических сетей и производства топографической съёмки/Apply your knowledge, understanding and abilities at a professional level to obtain geodetic measurements using digital technologies, carry out topographic and geodetic work and remote sensing methods. Apply theoretical and practical knowledge for mathematical processing of GPS measurements in order to determine the spatial positions of individual points, create geodetic networks and produce topographic surveys.
ОН 5 / PO 5/ LO 5	Жерді кадастрлық есепке алуды автоматтандыру кезінде зерттеу жүргізу әдістері мен технологияларын қолдану/Применить методы и технологий проведения обследования при автоматизации кадастрового учета земель/ Application of survey methods and technologies in the automation of land cadastral registration.

ОН 6/ PO 6/ LO 6	Кадастрлық және инвестициялық бағалау саласында ғылыми зерттеулер жүргізу үшін сандық және сапалық әдістерді пайдалану, өз білімдерін кәсіби деңгейде қолдану және цифрлық технологияларды пайдалана отырып жерге орналастыру және кадастр саласындағы шаруашылық жүргізуші субъектілердің дағдыларын меңгеру, кадастрлық бағалау әдістемесі мен инвестициялық жобалар туралы білімдері мен түсініктерін көрсету қабілеті/ Способность использовать количественные и качественные методы для проведения научных исследований в области кадастровой и инвестиционной оценки, применять на профессиональном уровне свои знания и владеть навыками хозяйствующих субъектов в сфере землеустройства и кадастра с использованием цифровых технологий, демонстрировать знания и понимание метод-ики кадастровой оценки и инвестиционных проектов./ The ability to use quantitative and qualitative methods to conduct scientific research in the field of cadastral and investment valuation, apply their knowledge at a professional level and master the skills of business entities in the field of land management and ca-dastre using digital technologies, demonstrate knowledge and understanding of the methodology of cadastral valuation and investment projects.
ОН 7/ PO 7/ LO 7	Жер кадастрын картографиялық қамтамасыз етудің және оны құрудың, жүргізудің, пайдаланудың, сондай-ақ кадастрмен өзара іс-қимыл жөніндегі жұмыстардың ғылыми негіздері мен әдістемелік ұсынымдарын әзірлейді/ Разработать научные основы и методические рекомендации картографическо-го обеспечения земельного кадастра и его создания, ведения, использования, а также работы по взаимодействию с кадастром/ Сообщать идеи по проектам в сфере управления земельными ресурсами и зе-мельного кадастра, демонстрации деловых качеств при моделировании бизнес решений, управлении предпринимательской деятельностью, необходимых в решении вопросов по рациональному использованию и охраны земель/ Develops scientific foundations and methodological recommendations for cartographic support of the land cadastre and its creation, maintenance, use, as well as work on in-teraction with the cadastre.
ОН 8/ PO 8/ LO 8	Жер ресурстарын басқару және жер кадастры саласындағы жобалар бойынша идеяларды хабарлау, бизнес шешімдерді модельдеу, кәсіпкерлік қызметті басқару кезінде жерді ұтымды пайдалану және қорғау жөніндегі мәселелерді шешуде қажетті іскерлік қасиеттерді көрсету/ Communicate clearly and unambiguously project ideas in the area of land management and land cadastre, demonstrate business skills in modelling business solutions, business management required in addressing land management and conservation issues.
ОН 9/ PO 9/ LO 9	Техногенез жағдайында жер ресурстарын мониторингтік зерттеу саласындағы өзекті мәселелерді шешу үшін өзінің білімі мен дағдыларын, түсініктері мен қабілеттерін практикада және кәсіби деңгейде, неғұрлым кең пәнаралық контексте қолдану/ Применить свои знания и умения, понимания и способности на практике и в профессиональном уровне, в более широком междисциплинарном контексте для решения актуальных проблем в области мониторинговых исследований земельных ресурсов в условиях техногенеза/ Application of your knowledge and skills, understanding and abilities in practice and at a professional level, in a broader interdisciplinary context to solve current problems in the field of monitoring studies of land resources in the conditions of technogenesis.
ОН 10/ PO 10/ LO 10	Есептік интегралдық көрсеткіштерді, гиперактивті экономикалық көрсеткіштерді пайдалана отырып зерттеу/ Исследовать с использованием расчетных интегральных показателей, гиперактивных экономических показателей/ Research using calculated integral indicators, hyperactive economic indicators.
ОН 11/ PO 11/ LO 11	Жерді жақсарту, топырақты қорғау, олардың сапалық жай-күйін нашарлататын процестердің алдын алу жөніндегі іс-шараларды орындау үшін өз білімдерін, түсініктері мен қабілеттерін кәсіби деңгейде қолдану, жерді сандық және сапалық есепке алуды жүргізу, жерді түгендеу мен мониторингке қатысу жөніндегі ғылыми білімді ескере отырып, пайымдауларды қалыптастыру үшін ақпарат жинау мен түсіндіруді жүзеге асыру. Мақсатты пайдалану режимін және оларды пайдаланудағы ықтимал шектеулерді белгілей отырып, ғылыми-зерттеу контекстінде идеяларды әзірлеу/ Применить на профессиональном уровне свои знания, понимание и способности для выполнения мероприятий по улучшению земель, охране почв, предотвращению процессов,

	ухудшающих их качественное состояние, осуществлять сбор и интерпретацию информации для формирования суждений с учетом научных знаний по проведению количественного и качественного учета земель, участия в инвентаризации и мониторинге земель. Разработать идеи в научно-исследовательском контексте с установлением режима целевого использования и возможных ограничений в их использовании/ Apply at a professional level your knowledge, understanding and abilities to carry out measures to improve land, protect soils, prevent processes that worsen their qualitative condition, collect and interpret information to form judgments taking into account scientific knowledge on conducting quantitative and qualitative land accounting, participation in inventory and land monitoring. Development of ideas in a research context, establishing the mode of intended use and possible restrictions on their use.
ОН 12/ РО 12/ LO 12	Елді мекен жерлерінің территориясын жоспарлау және үйлестіруінің теориялық және методикалық негіздерін пайдалана білу. Ауыл шаруашылығында жерді ақылы пайдалануды және негізгі реттеушілермен жер нарығын қалыптастыруды қолдану, кәсіби деңгейде жер қорын тиімді игеру саласындағы дамушы білімдерді, дағдыларды пайдалану/ Уметь пользоваться теоретическими и методическими основами планирования и координации территории земель населенных пунктов. Применять платное использования земель в сельском хозяйстве и формирования рынка земель с основными регуляторами, использовать на профессиональном уровне развивающиеся знания, навыки в области эффективного освоения земельного фонда./ Apply at a professional level your knowledge, understanding and abilities to carry out measures to improve land, protect soils, prevent processes that worsen their qualitative condition, collect and interpret information to form judgments taking into account scientific knowledge on conducting quantitative and qualitative land accounting, participation in inventory and land monitoring. Development of ideas in a research context, establishing the mode of intended use and possible restrictions on their use.

Бекітемін

Басқарма Төрағасы – Ректордың бірінші орынбасары

« 19 » 23 2025 ж.

П. Ибрагимов

3. Білім беру бағдарламасының мазмұны «7M07309 – Кадастр»
Содержание образовательной программы «7M07309 – Кадастр»
Content of the educational program «7M07309 – Cadastre»

Модульдің шифрі / Шифр модуля / Module code		Модульдің атауы / Наименование модуля / Module name		Пәннің циклы / Цикл дисциплины / Discipline cycle		Пәннің компонент / Компонент дисциплины / Discipline component		Пәннің коды / Код дисциплины / Code of subject		Пәннің атауы / Наименование дисциплины / Subject name		Академиялық кредиттер / Академические кредиты / Academic credits		Бақылаудың академиялық мерзімдегі / Контроль по академическим периодам / Control in the academic period		Оқу сағатының көлемі / Объем в часах / Volume of hours						Кредиттерді академиялық мерзімге бөлу / Распределение кредитов по академическим периодам / Distribution of credits per academic period											
1		Магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы / научно-исследовательская работа магистранта / Research work of a master's student		ҒЗЖ / НИР / RW		ЖК / ВК / UC		MGZZh / NIRM / RWBMDS 5501		Магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы / Научно-исследовательская работа магистранта / Research work by a Master's Degree student		4				20		120.0		0		0		0		0		100		4.0			
2		Магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы / научно-исследовательская работа магистранта / Research work of a master's student		ҒЗЖ / НИР / RW		ЖК / ВК / UC		MGZZh / NIRM / RWBMDS 6502		Магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы / Научно-исследовательская работа магистранта / Research work by a Master's Degree student		3				15		90.0		0		0		0		0		75		3.0			

3		ҒЗЖ / ННР / RW	ЖК / БК / UC	MGZZh / NIRM / RWBMD 6503	Магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы / Научно-исследовательская работа магистранта / Research work by a Master's Degree student	17					85		510.0		0	0	0	0	425				17.0
Мамандық/білім беру бағдарламасы модульдері / Модули специальности/образовательной программы / Modules of specialty/education programm																							
4	Оқыту тәжірибесі / Педагогическая практика / Teaching practice	БП / БД / BS	ЖК / БК / UC	PP 5205	Педагогикалық практика / Педагогическая практика / Pedagogical practice	4					40		120.0		0	0	0	0	80		4.0		
5	Кадастрадағы сандық технологиялар / Цифровые технологии в кадастре / Digital technologies in cadastre	БП / ПД / AS	ТК / КВ / ES	ZhMZhMKAKE / IOMZKN / ISFLMAREC 6315	Жер мониторингін және жылжымайтын мүлік кадастрын ақпараттық қамтамасыз ету / Информационное обеспечение мониторинга земель и кадастра недвижимости / Information support for land monitoring and real estate cadaster	5	3						150.0	45.0	15	30	0	30	75			5.0	
6				KST / CTK / DTITC 6315	Кадастрадағы сандық технологиялар / Цифровые технологии в кадастре / Digital technology in the cadastre		3							45.0	15	30	0	30	75				
7	Жер ресурстарын аумақтық пайдалану механизмі / Механизм территориального использования земельных ресурсов / Mechanism for territorial use of land resources	БП / ПД / AS	ЖК / БК / UC	TZhZhRMZ / MIZRUT / MSOLRICOT 5310	Техногенез жағдайында жер ресурстарын мониторингтік зерттеу / Мониторинговые исследования земельных ресурсов в условиях техногенеза / Monitoring studies of land resources in conditions of technogenesis	5	2						150.0	45.0	15	30	0	30	75		5.0		
8		БП / БД / BS	ТК / КВ / ES	TRKAK / KTKPR / ITCONR 5207	Табиғи ресурстардың кешенді аумақтық кадастрлары / Комплексные территориальные кадастры природных ресурсов / Integrated territorial cadastres of natural resources	5	1						150.0	45.0	15	30	0	30	75		5.0		
9				ZhRAZh / ZRTP / LRATP 5206	Жер ресурстары және аумақтық жоспарлау / Земельные ресурсы и территориальные планирование / Land resources and territorial planning		1							45.0	15	30	0	30	75				
10		БП / БД / BS	ТК / КВ / ES	ZKKDZh / PRSG / WODOMUP 5201	Заманауи қала құрылысының даму жолдары / Пути развития современного градостроительства / Ways of development of modern urban planning	5	1						150.0	45.0	15	30	0	30	75		5.0		
11				ASHZhPKTB / UMZSZOI / EOMFPALFU 5202	Ауыл шаруашылығы жерлерін пайдаланудан қорғау тетіктерін белгілеу / Установление механизмов защиты сельскохозяйственных земель от использования / Establishment of mechanisms for protecting agricultural lands from use		1							45.0	15	30	0	30	75				
12		БП / ПД / AS	ТК / КВ / ES	ZhKRNT / RMRZO / MMFRLR 6314	Жер қатынастарын реттеудің нарықтық тетігі / Рыночный механизм регулирования земельных отношений / Market mechanism for regulating land relations	6	3						180.0	60.0	15	45	0	30	90		6.0		
13				ZhRABT / MTUZR / MOTLM 6314	Жер ресурстарын аумақтық басқару тетігі / Механизм территориального управления земельными ресурсами / Mechanism of territorial land management		3							60.0	15	45	0	30	90				

[illegible]

	Міндетті компонент(ЖБП/МК) / Обязательный компонент(ООД/ОК) / Core subjects(GER/CS)	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ЖОО компоненті(ЖБП/ЖК) / Вузовский компонент(ООД/ВК) / University component(GER/UC)	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Таңдау бойынша компонент(ЖБП/ТК) / Компонент по выбору(ООД/КВ) / Electives(GER/ES)	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Базалық пәндер(БП) / Базовые дисциплины(БД) / Base requirements(BS)	37		0	0	40	0	1110	300	90	210	0	210	560	30	7	0	0
	Міндетті компонент(БП/МК) / Обязательный компонент(БД/ОК) / Core subjects(BS/CS)	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ЖОО компоненті(БП/ЖК) / Вузовский компонент(БД/ВК) / University component(BS/UC)	22		0	0	40	0	660	165	45	120	0	120	335	15	7	0	0
	Таңдау бойынша компонент(БП/ТК) / Компонент по выбору(БД/КВ) / Electives(BS/ES)	15		0	0	0	0	450	135	45	90	0	90	225	15	0	0	0
3	Профильді пәндер(Беп) / Профилирующие дисциплины(ПД) / Profession requirements(VRS)	53		0	0	100	0	1590	405	120	285	0	240	845	0	21	27	5
	Міндетті компонент(Беп/МК) / Обязательный компонент(ПД/ОК) / Core subjects(VRS/CS)	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ЖОО компоненті(Беп/ЖК) / Вузовский компонент(ПД/ВК) / University component(VRS/UC)	30		0	0	100	0	900	180	60	120	0	120	500	0	15	10	5
	Таңдау бойынша компонент(Беп/ТК) / Компонент по выбору(ПД/КВ) / Electives(VRS/ES)	23		0	0	0	0	690	225	60	165	0	120	345	0	6	17	0
Теориялық оқыту бойынша барлығы / Итого теоретического обучения / Total of theoretical course		90	15	0	0	140	0	3300	705	210	495	0	450	1405	30.0	28.0	27.0	5.0
МҒЗЖ/МТЗЖ/ДҒЗЖ / НИРМ/ЭИРМ/НИРД / USRW/UERW/DSRW		24	0	0	0	120	0	120	0	0	0	0	0	600	0.0	4.0	3.0	17.0
ОҚТ / ДВО / АС	Оқытудың қосымша түрлері / Дополнительные виды обучения / Additional courses								0									
ҚА / ИА / FA	Қорытынды аттестаттау / Итоговая аттестация / Final attestation	8						240.0										
	Магистрлік диссертацияны рәсімдеу және қорғау / Оформление и защита магистерской диссертации / Preparation and defence of Master's Thesis	8				4		240										
	Барлығы / Итого / Total	122				264		3660	705	210	495	0	450	2005				

Құрастырушы

Кафедра меңгерушісінің м.а.

Факультет деканы

Академиялық мәселелер жөніндегі департамент директоры

Оқу процесінің мазмұны бөлімінің бастығы

Сагандыкова
Сагандыкова
Сарсекова
Алпысбаева
Кусаинова

Д. Сагандыкова

Д. Сагандыкова

Д. Сарсекова

Г. Алпысбаева

Ж. Кусаинова

**«Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы
«Орман шаруашылығы және жер ресурстары» факультеті
«Жер ресурстары және кадастр» кафедрасының мәжілісі**

№6(А) Хаттамасынан көшірме

Алматы қ.

«3» ақпан 2025 ж.

Төрайым: Г.Серикбаева

Хатшы: Г.Ахметкеримова

Қатысқандар саны: 12 (тізімі қоса беріліп отыр).

КҮН ТӘРТІБІ:

7М07308-"Жерге орналастыру" және 7М07309-"Кадастр" білім беру бағдарламаларының магистранттарына 2025-2027 жылдарға арналған білім беру бағдарламаларын талқылау және бекіту

ТЫНДАЛДЫ:

«Жер ресурстары және кадастр» кафедрасының меңгерушісі Г.Серикбаева күн тәртібіндегі мәселені талқылау үшін сөз кезегін Академиялық Комитетінің мүшесі Д.Сагандыковаға ұсынды.

СӨЗ СӨЙЛЕГЕН:

Академиялық Комитет мүшесі Д.Сагандыкова сөз кезегін алып, 7М07308-"Жерге орналастыру" және 7М07309-"Кадастр" білім беру бағдарламаларының магистранттарына қазіргі заман талабына сай академиялық дәрежесіне білім беруге бағытталған пәндер енгізілгенін айтты.

Магистратураның кәсіби оқу бағдарламаларының құрылымы мен мазмұны бойынша ЖОО кейінгі кәсіби білім беру жүйесінде білім беру процесін жүзеге асыру жоғары квалификациялы мамандарды дайындайтын халықаралық іс-тәжірибе принциптері негізінде жүзеге асырылады.

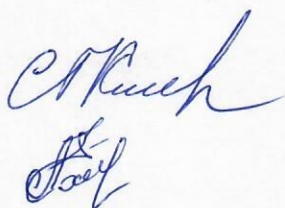
Академиялық еркіндікке байланысты БП, КП міндетті пәндері қайта қаралып, жоғары оқу орындарының компоненті құрылып, каталогқа енгізілетін элективті пәндер ұсынылғанын, ол пәндердің мазмұны алдын ала кафедра отырысында қаралып, жұмыс берушілерден сараптамасынан өтіп, элективті пәндер каталогына енгізілгенін баяндады.

ҚАУЛЫ ҚАБЫЛДАНДЫ:

7М07308-"Жерге орналастыру" және 7М07309-"Кадастр" білім беру бағдарламалары 2025-2027 жылдарға арналған білім беру бағдарламалары бекітілсін.

Төрайым

Хатшы

Г.Серикбаева

Г.Ахметкеримова

**«Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы
«Орман шаруашылығы және жер ресурстары» факультетінің
Академиялық комитеті мәжілісінің**

№7 Хаттамасынан көшірме

Алматы қ.

«21» ақпан 2025 ж.

Төрайым: Копабоева А.А.

Хатшы: Адилбаева Ж.Б.

Қатысқандар саны: 25 (тізімі қоса беріліп отыр).

КҮН ТӘРТІБІ:

7М07308-"Жерге орналастыру" және 7М07309-"Кадастр" білім беру бағдарламаларының магистранттарына 2025-2027 жылдарға арналған білім беру бағдарламаларын талқылау және факультет Кеңесіне қарастыруға ұсыну

ТЫҢДАЛДЫ:

Академиялық комитет төрайымы А.А.Копабоева күн тәртібіндегі мәселені талқылау үшін «Жер ресурстары және кадастр» кафедрасының меңгерушісі Г.Серикбаеваға сөз кезегін ұсынды.

СӨЗ СӨЙЛЕГЕН:

«Жер ресурстары және кадастр» кафедрасының меңгерушісі Г.Серикбаева сөз кезегін алып, 7М07308-"Жерге орналастыру" және 7М07309-"Кадастр" білім беру бағдарламаларының магистранттарына қазіргі заман талабына сай академиялық дәрежесіне білім беруге бағытталған пәндер енгізілгенін айтты.

Магистратураның кәсіби оқу бағдарламаларының құрылымы мен мазмұны бойынша ЖОО кейінгі кәсіби білім беру жүйесінде білім беру процесін жүзеге асыру жоғары квалификациялы мамандарды дайындайтын халықаралық іс-тәжірибе принциптері негізінде жүзеге асырылады.

Академиялық еркіндікке байланысты БП, КП міндетті пәндері қайта қаралып, жоғары оқу орындарының компоненті құрылып, каталогқа енгізілетін элективті пәндер ұсынылғанын, ол пәндердің мазмұны алдын ала кафедра отырысында қаралып, жұмыс берушілерден сараптамасынан өтіп, элективті пәндер каталогына енгізілгенін баяндады.

ҚАУЛЫ ҚАБЫЛДАНДЫ:

7М07308-"Жерге орналастыру" және 7М07309-"Кадастр" білім беру бағдарламаларының магистранттарына 2025-2027 жылдарға арналған білім беру бағдарламалары факультет Кеңесіне қарастыруға ұсынылсын.

Төрайым

Копабоева А.А.

Хатшы

Адилбаева Ж.Б.

**«ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІ»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы
«Орман шаруашылығы және жер ресурстары» факультетінің
Кеңес мәжілісінің**

№ 7 ХАТТАМАСЫНАН КӨШІРМЕ

**Алматы қаласы
28 ақпан 2025 жыл**

Кеңестің төрайымы – Д.Сарсекова
Хатшы – Д.Сагандыкова
Кеңес мүшелері: Барлығы 13 адам
Қатысқандар: 13 адам

КҮН ТӘРТІБІ:

7М07308-"Жерге орналастыру" және 7М07309-"Кадастр" білім беру бағдарламаларының магистранттарына 2025-2027 жылдарға арналған білім беру бағдарламаларын талқылау және бекіту

ТЫҢДАЛДЫ:

Факультет Кеңесінің төрайымы а.ш.ғ.д. Д.Сарсекова күн тәртібіндегі мәселені талқылау үшін «Жер ресурстары және кадастр» кафедрасының меңгерушісі, PhD докторы Г.Серикбаеваға сөз кезегін ұсынды.

СӨЗ СӨЙЛЕГЕНДЕР:

Жер ресурстары және кадастр» кафедрасының меңгерушісі, PhD докторы Г.Серикбаеваға сөз кезегін алып: 7М07308-"Жерге орналастыру" және 7М07309-"Кадастр" білім беру бағдарламаларының магистранттарына қазіргі заман талабына сай академиялық дәрежесіне білім беруге бағытталған пәндер енгізілгенін айтты.

Магистратураның кәсіби оқу бағдарламаларының құрылымы мен мазмұны бойынша ЖОО кейінгі кәсіби білім беру жүйесінде білім беру процесін жүзеге асыру жоғары квалификациялы мамандарды дайындайтын халықаралық іс-тәжірибе принциптері негізінде жүзеге асырылады.

Академиялық еркіндікке байланысты БП, КП міндетті пәндері қайта қаралып, жоғары оқу орындарының компоненті құрылып, каталогқа енгізілетін элективті пәндер ұсынылғанын, ол пәндердің мазмұны алдын ала кафедра отырысында қаралып, жұмыс берушілерден сараптамасынан өтіп, элективті пәндер каталогына енгізілгенін баяндады.

ҚАУЛЫ ҚАБЫЛДАНДЫ:

7М07308-"Жерге орналастыру" және 7М07309-"Кадастр" білім беру бағдарламалары 2025-2027 жылдарға арналған білім беру бағдарламалары бекітіліп, университеттің Оқу-әдістемелік Кеңесіне қарастыруға ұсынылсын.

Төрайым

Хатшы

Д.Сарсекова

Д.Сагандыкова

«7М07309-Кадастр» білім беру бағдарламасына СЫН-ПІКІР

Жер кадастрының деректері жерді пайдалану мен қорғауды жоспарлаған, жерге орналастырған, шаруашылық қызметін бағалаған, жерді пайдалану мен қорғауға байланысты басқа да шараларды жүзеге асырған кезде сүйенетін негіз болып табылады. Жер мемлекет меншігінде болғандықтан, барлық басқа табиғи ресурстар сияқты мемлекетке біртұтас республикалық жер қоры жерлерінің табиғи, құқықтық, экономикалық жағдайы туралы ақпарат қажет.

«7М07309-Кадастр» білім беру бағдарламасының мақсаты еңбек нарығында бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз ететін магистрант құзыреттерін дамытуға бағдарлана отырып, тәжірибемен оқыту арқылы жерге орналастыру саласында білікті кадрларды даярлау болып табылады.

«7М07309- Кадастр» білім беру бағдарламасының міндеттері тәжірибеге бағдарланған оқытуды, даярлықтың іргелі білімі бағыты бойынша дағдыларды үйлестіруге мүмкіндік береді; оларды кәсіби қызметте іске асыру үшін қажетті теориялық және практикалық білімді, іскерліктер мен дағдыларды қалыптастыру.

Әзірленген «7М07309 - Кадастр» (ББ) білім беру бағдарламасы екі циклден тұрады: базалық пәндер, бейіндік пәндер.

Бағдарламаға жерге орналастыру саласындағы мамандарды даярлау үшін қажетті пәндер енгізілген және кәсіби қызмет дағдыларын қамтамасыз етеді: геодезиялық өндірістің заманауи технологиялары, жер ресурстарын кадастрлық тіркеу әдістемесі мен технологиясы, жер кадастры жүйесін картографиялық қамтамасыз етудің ғылыми негіздері, табиғи ресурстардың кешенді аумақтық кадастрлары, техногенез жағдайында жер ресурстарын мониторингтік зерттеу заманауи қала құрылысының даму жолдары және т.б.

Жалпы, әзірленген білім беру бағдарламасы кадастр мамандарын кәсіби даярлау міндеттеріне сәйкес келеді, болашақ мамандардың «7М07309 - Кадастр» білім беру бағдарламасы бойынша сапалы кәсіби дағдыларды алуын қамтамасыз етеді деп санаймын.

«Азаматтарға арналған Үкімет»
мемлекеттік корпорациясы» КЕА
қоғамының жерді мемлекеттік есепке
алу және жер-кадастрлық жұмыстары
жөніндегі филиалы, Іздестіру
жұмыстары, жерге орналастыру және
жерді қалпына келтіру басқармасының
басшысы

А. Жупарбеков

«7М07309-Кадастр» білім беру бағдарламасына СЫН-ПІКІР

Жер кадастрының деректері жерді пайдалану мен қорғауды жоспарлаған, жерге орналастырған, шаруашылық қызметін бағалаған, жерді пайдалану мен қорғауға байланысты басқа да шараларды жүзеге асырған кезде сүйенетін негіз болып табылады. Жер мемлекет меншігінде болғандықтан, барлық басқа табиғи ресурстар сияқты мемлекетке біртұтас республикалық жер қоры жерлерінің табиғи, құқықтық, экономикалық жағдайы туралы ақпарат қажет.

«7М07309-Кадастр» білім беру бағдарламасының мақсаты еңбек нарығында бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз ететін магистрант құзыреттерін дамытуға бағдарлана отырып, тәжірибемен оқыту арқылы жерге орналастыру саласында білікті кадрларды даярлау болып табылады.

«7М07309- Кадастр» білім беру бағдарламасының міндеттері тәжірибеге бағдарланған оқытуды, даярлықтың іргелі білімі бағыты бойынша дағдыларды үйлестіруге мүмкіндік береді; оларды кәсіби қызметте іске асыру үшін қажетті теориялық және практикалық білімді, іскерліктер мен дағдыларды қалыптастыру.

Әзірленген «7М07309 - Кадастр» (ББ) білім беру бағдарламасы екі циклден тұрады: базалық пәндер, бейіндік пәндер.

Бағдарламаға жерге орналастыру саласындағы мамандарды даярлау үшін қажетті пәндер енгізілген және кәсіби қызмет дағдыларын қамтамасыз етеді: геодезиялық өндірістің заманауи технологиялары, жер ресурстарын кадастрлық тіркеу әдістемесі мен технологиясы, жер кадастры жүйесін картографиялық қамтамасыз етудің ғылыми негіздері, табиғи ресурстардың кешенді аумақтық кадастрлары, техногенез жағдайында жер ресурстарын мониторингтік зерттеу заманауи қала құрылысының даму жолдары және т.б.

Жалпы, әзірленген білім беру бағдарламасы кадастр мамандарын кәсіби даярлау міндеттеріне сәйкес келеді, болашақ мамандардың «7М07309 - Кадастр» білім беру бағдарламасы бойынша сапалы кәсіби дағдыларды алуын қамтамасыз етеді деп санаймын.

Алматы қаласы бойынша филиалының Жерге орналастыру, геодезиялық жұмыстар және жылжымайтын мүлікті техникалық зерттеу басқармасы – «Азаматтарға арналған үкімет» коммерциялық емес акционерлік қоғамы, Жерге орналастыру жөніндегі сарапшы, PhD

Рсымбетов Бекзат